

СІБІР ЖАРАСЫ ТУРАЛЫ

Анықтамасы. *Bacillus anthracis* қоздырғышымен шақырылатын, клиникасында терінің серозды геморрагиялық қабынуымен, лимфа түйіндерінің ұлғаюымен, қызба және интоксикациямен сипатталатын жедел бактериальды зоонозды инфекциялық ауру.

ЭТИОЛОГИЯСЫ

- Қоздырғышы *Bacillus anthracis*-ұзындығы 5-8 мкм, диаметрі 1-2 мкм.
- Қозғалмайтын, капсула түзетін грам оң таяқша .Сыртқы ортада спора түзеді.

контактілі

трансмиссивті

алиментарлы

аэрогенді

ПАТОГЕНЕЗІ

- зақымдалған тері
- тыныс жолдары шырышты қабаты
- асқазан ішек жолдарының шырышты қабаттары

КЛИНИКАСЫ

- Терілік
- -карбункулезді
- -эдематозды
- -буллезді
- Жайылмалы
- - Біріншілік генерализивті түрі
- - Екіншілік генерализивті түрі
- Өкпелік түрі
- Ішектік түрі

КАРБУНКУЛЕЗДІ ТҮРІ

- терінің әр жерде орналасқан ісіктердің дамуымен болатын шырышты қабықтардың және регионарлы лимфадениттің коагуляциянды некрозы. Жиі қолда және баста көк түсті дақтар түрінде ашып қышу сезімі болады. Бірнеше сағаттан соң дақ түсі қызыл түсті папулезге, 12-24 сағаттан соң серозды геморрагиялық бөліндісі бар көпіршікке айналады. Көпіршікшашты тараған кезде немесе өз бетімен ашылғанда жара пайда болады, қою қоңыр түсті қабыршақты сибирь жаралы карбункул. Ол тығыз инфильтрленген, гиперемияланған болады. Карбункул жекеленген немесе көптеген болады. Пальпацияда регионарлы лимфатүйіндері ұлғайған, ауырсынумен болады.

Сібір жарасының шектелген түрі (карбункулезді)

БУЛЛЕЗДІ

- Сирек кездеседі. Қоздырғыш түскен жерде өзіне тән размерлі іші геморрагиялық затпен толған көпіршіктің дамуымен сипатталды.

СІБІР ЖАРАСЫНЫҢ ТЕРІЛІК ТҮРІ

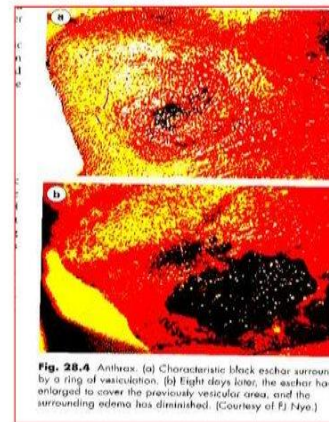

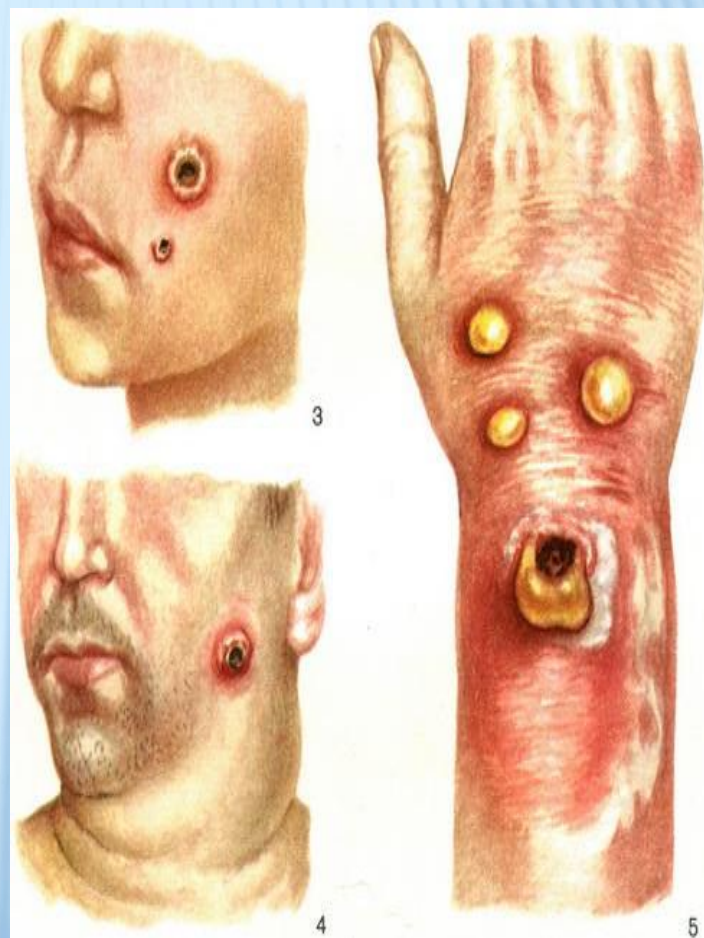
Fig. 28.4 Anthrax. (a) Characteristic black eschar surrounded by a ring of vesiculation. (b) Eight days later, the eschar has enlarged to cover the previously vesicular area, and the surrounding edema has diminished. [Courtesy of P. Nye.]

Терідегі сібір жаралық ошақ:

Оң жағында: А) Везикуламен қоршалған қара орталық

Б) 8 күннен кейін: қара жіпше

- Эдематозды түрі сирек кездеседі. Кіші көлемді карбункулдың ісінуімен, кейін келе оның некрозы мен мөлшерінің ұлғаюы болады. Жұтқыншақтың жұмсақ тіндерінің ісінуіне байланысты асфиксия дамуы мүмкін.

- **Біріншілік генерализивті түрі**
- қалшылдап тоңу
- гипертермия
- геморрагиялық бөртпелер
- гемодинамикалық бұзылыстар

- **Екіншілік генерализивті түрі:**[өңдеу]
- қалшылдап тоңу
- гипертермия
- интоксикациялық синдром
- бас ауру, құсу
- тахикардия, гипотония
- есінен тану, сандырықтау
- менингеальды симптомдар
- геморрагиялық бөртпелер
- ентігу, цианоз
- инфекциялық-токсикалық шок

□ Өкпелік түрі[өңдеу]

- ендігу
- кеуде клеткасының шаншып ауырсынуы
- серозды-геморрагиялық қақырық
- геморрагиялық плеврит
- тыныс жетіспеушілігі

□ Ішектік түрі[өңдеу]

- бас ауырып, айналуы
- қалшылдау, қызба
- ішінің кесіп ауырсынуы
- қанмен құсу
- қан аралас сұйық нәжіс
- ішек парезі, перитонит

АСҚЫНУЛАРЫ

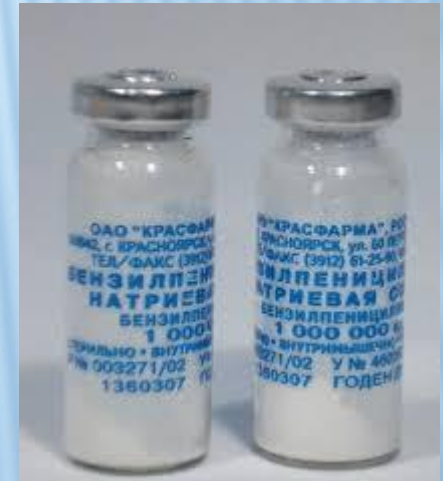
- инфекциялық-токсикалық шок
- өкпе ісігімен бірге жедел тыныс жетіспешілігі
- ми ісінуі

- Диагностикасы [[өндеу](#)]
- сібір жарасының диагностикасы клинико-эпидемиологиялық және лабораторлы мәліметтер негізінде қойылады.
- бактериологиялық әдіс (карбункул, қан, қақырық, фекалий (нәжістен) жағынды
- иммунофлюоресценция әдісі
- аллергиялық әдіс (антроксинмен бірге терілік аллергиялық проба)
- Салыстырмалы диагностикасы [[өндеу](#)]
- оба ауруының терілік формасымен
- туляремия
- фурункул, тілме
- пневмония
- дизентерия
- жедел панкреатит

ЕМДЕУ

- Емі комплексті
- этиотропты препараттар (пенициллин, тетрациклин, доксациклин, гентамицин, цефалоспорины) 7-8 күн ішінде
- сiбiр жарасына қарсы иммуноглобулин
- патогенетикалық және симптоматикалық ем

-
- Диспансеризация
 - Сібір жарасымен ауырған науқастар диспансеризацияға жатпайды. Сібір жарасы ошағынлағы эпидемияға қарсы әдістер:
 - науқасты жекешелендіріу (госпитализация)
 - дезинфекция
 - Науқастың қарымқатынаста болған адамдарға экстенді алдын алу жүргізіледі (антибиотикалық сібір жарасына қарсы иммуноглобулин)
 - Алдын алу
 - Ауыл шаруашылығындағы малдар мен адамдарға сібір жарасымен аурудың алдын алуы үшін медико-ветеринарлы комплексте шаралар жүргізу.
 - арнайы спецификалық алдын алу (қауіпті топтарға және эпид.көрсеткіштері барларға-тірі вакцина қолдану), иммуниза тері астына немесе тері астына немесе тері үстіне қойылады, 2 рет 21 күннен.

Қорытынды:

Түйнеме (Сібір жарасы) - зоонозды, аса қауіпті, қоздырғышы жанасу механизмі арқылы берілетін, тері қабатының карбункул тәрізді зақымдалуымен, қызба және интоксикациямен, кейде сепсис дамуымен сипатталатын жұқпалы аурудың түрі. Кейде бұл ауру өкпенің, ішектің қабынуын және терінің зақымдануын тудырады.

Жұқпаны анықтау және ауыздықтау ветеринарлық қызмет желісі бойынша жүргізілуде. Сібір жарасымен сырқаттану қауіпіне шалдығатын тұлғаларға тірі құрғақ вакцинацияның сібір жарасын алдын алудағы егу жұмыстары жүргізілуде. Ал, ауру малмен байланыста болған тұлғалар екі апта аралығында медициналық бақылауда болады. Сырқатты жұқтырмау үшін ет алуда абай болу керек. Базар сөрелерінен алсаңыз жақсы болады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- Жұқпалы аурулар А.Қ Дүйсенова Алматы
2014 ж. 172-184 беттер
- [google/.kz](https://www.google.kz)

Назар аударыңыз!

**Сақ болыңыз!
СІБІР ЖАРАСЫ**